١٢٨١–ՐԵԳԻՒԼ ԱԽԸՐ–ՅԿ–ԱԼԱԹԱՒՐԳԱ ԱԱԳՐԱՆԿԱ– ԵՄԲԵՐ–1864

ԾՆ ԻԲԻՆՃԻ–ՍԵՆԵ ՆՈՒՄԵՐՈ–566–ՃՈՒՄԱԱ ԵՐԹԵՍԻ–12–ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ–1864

ՄԷՃՄՈԽԱՑԸ

ՀԱՅԱՏԻՍ

Իշպու Սէնմուայը Հալիֆաս, հեր հաֆթա Ճումաա Էրթեսի կիւնկէրի տաղրթը ըսնճագ տրը։

Սենէսի բէշին օլարագ	140	ղուրուշ
Ամենը պղտը քէպսլիք	70	»
Իւչ պղտը քէպսլիք	40	»
Մէ պիր նուսխէսու	3	

Ճաշբաար իշիւն պէհեր նուսխէսունա փոսթախանէ նիզամը մուճիպինճէ իւճրեթ պրնանճաղը խաստէթին պէյան օլունուր։

Իրանաթրն պէհեր սրրաար պիր տէֆտէրագ 3 գրշ.
Էրթի տէֆտ իշիւն պէհեր տէֆտարնա . . 2 »
Իւչ տէֆտ իշիւն պէհեր տէֆտարնա . . 1½ »
Իւչ տէֆտառան զիատէ օլան, մէ պույեթի ուգուն իրանաթ իշիւն այրրճա բարարլըգ օլունուր։
Տաշրատան կէլէն մէքթուպ մէ իրանաթրն բոսթա մէտարիֆլէրի, կէ օսմանբէյլերին իւզէրինէ օլսուզ պու մահալան պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԿԻՅԷ, ՊԻԼԻՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ԾԱՓՐԱՅԸ ՍԱՅՅԻՐԻՅԷ ՄԻՒԹԱՍԱԼԻԳ ԳԱԶԷԹԱՆ

ԱՍԻԹԱՆԷ 12 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ԹԷՎՃԻՀԱԹԸ ՍԷՆԻՅԷ

Մէհէմմէթը հարէմէյն իլէ էյալաթը Հապէշ վէ Հիճազ վալիսի, Շէյխիւլ հարէմը հազրէթը նէպէվի տէվլէթլու Վէճիհի բաշա հազրէթլէրինէ իլհագէն վէ միւճէտտէտէն։

— Իէմէն վալիսի, բիւթպէի սամիսէյի վէզարէթ ինսանը իլէ, Վան մութասարրիֆը սապրգ տէվլէթլու Ահմէտ բաշա հազրէթլէրինէ։

— Մէհէմմէթը հարէմէյն վէ էյալաթը Հապէշ վէ Հիճազ վալիսի գայիմմագամը, Միւէյմանիյէ գայիմմագամը սապրգ, միրի միրանէն սատտէթլու Մուսթաֆա բաշայէ։

— Մէճլիսի վալա ազալարը, տիվանը մուհասէպաթ բէյիսի սապրգ սատտէթլու Իմին էֆէնտի հազրէթլէրինէ։

— Ջիվանը մուհասէպաթ բէյիսէթի, Դըգրբս մութասարրիֆը սապրգ սատտէթլու Հալէթ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ։

— Սիվաս էյալէթի մութասարրիֆը, Ատանա մութասարրիֆը սապրգ սատտէթլու Ահմէտ բաշայէ։

— Վան մութասարրիֆը, Հաքքարի գայիմմագամը սապրգ սատտէթլու Աղաուլլահ Մուսիպ բաշայէ։

— Հաքքարի գայիմմագամը, Խիւտավէնտիկեար էյալէթի մութասարրիֆը էսպագ սատտէթլու Նուրեատին բաշայէ։

— Պօսնա վալիսի տէվլէթլու Օսման բաշա, վէ Պօսնա վէ Հերսէք ճիհէթլէրի թէֆթիշ մէմուրու սեմահէթլու Ռէվաէթ էֆէնտի հազրաթլէրնա, իքինճի բիւթպէաէն պիրեր գրթա նշանը Ալիի Օսմանի թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ՀԱՂԱՏԻՍԱԹԸ ԵՃՆԵԳԻՅԷ

ԻՆԿԻԼԹԵՐԲԱ։ Պու հաֆթա Ինկիլթերբատան կէլէն էն մուհիմ հաֆտատես շու տուր քի, պու սէնէ ավ մատատսի զայէթ բասթ կիտիպ, քիւլլէյէթլու ավ օլմուշ, վէ Լ օրալար չանթալար վէ արապալար տօլուս տուս շիքեար իլէ քէց սեբայէրինէ ավէթ իթմիշլէր, վէ պու էյլէնճէյի բէք գօլայ էլտէն չըգարմայաճագլար կիսի կէօրինիր։

— Ալապամանը գաբատանը մէջ հուր Սէմ, Ալապամատան տահա պէցիւք տահա գուվվէթլու վէ տահա մուհնթաղամ, վէ գըրգ թօփ չէքեր, վէ իւչ եիւզ թայֆէսի օլան պիր վաբօր տահա թէտարիք խտիպ, թէքրար գուրսանա չըգմըշտը տէնիր. պագալամ Ամերիգա թիւճճար կէմիլերի պու եէնի գուրսանը էլինտէն նէ չէքէճէքլեր։

— Կէչէնտե տէմիր եօլ արապալարընը պիրինտե պիր միւթէպէր զաթ էօլտիւրիւմիւշ վէ արապատան աքարը աթըմըշ ըտը։ Ինկիլիզ բօլսի նէ եաբըպ եաբմայըպ, գաթիլի Ամերիգատա պուլմուշ տուր, վէ պու տէֆա Ինկիլթերբայա կէթիրտիկլէ, մուհասէպէսի իճրա օլաճագմը։

Պու մատատ Ինկիլիզ խազինէսինէ քիմ պիլիր գաչ պին լիրայա օլտուղու հալտէ, մէյհանէտ սէբեօշուն պիրի գալգար, օ զաթը պէն էօլտիւրտիմ տէյի էօյիւնմէյէ պաշլար. պունու տա թութարլար, իսթինթագա իհտալէ իտէրլէր. հէրիֆ էրթէսի կիւնիւ մահպատատ բէք չապուգ այըմըշ իսէտ, հիւքիւմէթին էլինտէն գուրթուլմագ բէք գօյայ օլմայաճագտը տէնիր։

— Պունատան պէօյէ Ինկիլիզին հիչ պիր լիմանընա, կէրէք Ֆէտերե վէ կէրէք Պոնֆէտերե գուրսան կէմիլերի տախի արմալարընը սօյուպ, կէմիյի սաթաճագ տա օլսալար, գապուլ օլունմամալարը իշիւն գրալիչա թէրաֆընատան հեր ճանիպէ պէճիտ էմրնամէլէր կէօնտերիլմիշ տիր։

ՖՐԱՆՍԱ։ Իմբէրաթորիչա Խօժէնի հազրէթլէրինին նակէհան վէ թէպտիլէն Ալէմանէանընն Նասսավ էյալէթինտէ քեային Շվալպախ համամլարընա կիթմէսի, Խրոբա զաղէթալէրինտէ խայը գէլ իւ գալէ վէսիլէ օլմուշ տուր։

Պաղալարը տէրլէր քի համիլէ տիր. ծնուն իշիւն կիթմի. պաղալարը տախի, Ռօմա մատատսինտէն տօլայը եինէ իմբէրաթոր իլէ պօղուշմուշ, վէ ծնուն իշիւն սէրայը պըրագըպ սավուշմուշ տուր տէրլէր, նասրը քի մուգատատմա Ագօչիայա կիթմի իսէ, եինէ պու սէպէպի պուլմուշլար ըտը. պաղալարը տէրլէր քի Իթալիա գրալը զատէսի Հիւմպէրթի կէօրմէմէք ի չիւն կիթմի, չիւնքի պու Իրէնի ապա սէվմէզ վէ կէօրմէք իսթէմէզ. նիհայէթ էն զիատե էճիսկէթ շայեան օլանլարը տախի տէրլէր քի, քէնտինէ մախսուս իսասթալարը օլուզ զանատան, վէ տէֆիզամա միւհթաճ պուլունտուզ զանատան, օլ սէպէպլէ պու թէնհա համամլարա կիթմիշ տիր։ Լյէր պու սահիհ իսէ, իմբէրաթորիչա օրատատ տախի բահաթ իսէմէյէճէք, չիւնքի շիմտիտէն Իրուսիա գրալը միւշարալէյհայէ վիկիթա վէրմէյէ գալգըշմըշ ըտը. վէ սօն խասկէրլէրէ նազարէն, մէզքիւր վիզիթա պիր սաաթատան զիատե սիւրմիւշ տիւր։ Վէ պունու էմտալ իսէրէք իհթիմալ տրը պաշգա հիւքմատլար տա քէնտինէ վիզիթա վէրիրլեր. քէնտիսի տախի ճիվարատա օլան Մէթէրնիք ֆամիլեասընա վիզիթա վէրէճէքմիշ։

Իմբէրաթորուն Շալօնտա գաղանը ընվալիլ, վէ վէճա աղրըլարը կէչմիշ օլուպ շիմտի էյի տիր տէնիր։

Գօչինչին իլէ Ֆրանսա պէյնինտե իմզալանան ահանամէնին ահքեամը ըսմի սիւրէթտե տախի մալիմ օլուպ խիւլասասը շու տուր։

Աշաղը Գօչինչինտե ալթը էյալէթին Ֆրանսա հիմայէթի թահթընտա պուլունմասը։

Ընամ սէվահիլինտե իւչ պէցիւք լիմանընն, Ֆրանսա թիճարէթինէ աչգ գալմասը, պու լիմանլարընն պէհերինտե ասգուզար պին մէթրօ եէր, Ֆրանսայա թէքը օլունուպ, օրատա Ֆրանսըզարընն սէրպէսթճէ ալաշ վէրիշ իթմէսի։

Իսրիսթիյան տինինի սէրպէսթճէ վաղ իթմէք իւզրէ, Ֆրանսըզ միսիոնարլէրինէ բուխատթը քէամիլէ։

Իայթախթատա, վէ մէղքիւր իւչ լիմանատա, գօնսօլոս նատպը։

Լիւզ միլիոն ֆրանգ թաղմինաթ ագճէսի իթա օլունմասը։

ՐՈՒՍԻԱ։ Պու տէվլէթին շու ատրալագ էն մուհիմ իշի, Լէհին խատրէի տախիլիսէսի իլէ ուղրաշմագտրը։ Լէհին պիրլսի մահվ օլուպ, շիմտի Ռուսիա տէվլէթի թէրաֆընատան պիր գաչ էյալէթէ թագսիմ օլունմագտատրը։ Հեր պիր էյալէթէ պիրեր միւդթէսիր ասքերի գօմանատանը վէ պիրեր միւսթայիտ կօվէրնաթօրլար նատպ օլունմագտատրը. վէ պունլարրն մայէթինէ զապթ իւ բապթա քիֆայէթ խտէճէք տէրէճէլերտե ասքեր վէ ճէպխանէ տախի պրնատրլրմաճագմը։

Պու վէճհ իլէ էմրը զապրթա սըրասընա կիրտիքտէն սօղրա, ափվը ումումի իլան օլունուպ, ֆիրարիլեր թէքրար Լ էհե ավէթ խտէպիլէճէքլերմիշ։

Ռուսիա, Ամսթրիա վէ Ֆրանսա իմբէրաթորլարընն վէ Իրուսիա գրալընն, պիր պիրլերի իլէ կէօրիւշճէք օլտուգլարը թէքրար թէվսիթուր պուլմուշ տուր։

ԲՐՈՒՍԻԱ։ Ինկիլիզ գրալիչասընն պէօյիւք տամատը օլան Իրուսիա վէլիի ահալընա պիր էրքէք էվլատ օլմուշ տուր։

ԻԹԱԼԻԱ։ Խաբա հազրէթլէրի Ռօմայա ավէթ իթմիշ տիր, վէ ահալիսէն կէօրտիւյիւ իհթիրամաթ վէ մէսէրլէթ Ռօմատա նատիրէն կէօրիւլմիւշ տէրլէճէլերտե իսիշ։ Խաբա հազրէթլէրինէ քէօյ հավասը եարայրպ, կէրէյի կիսպի իֆթագաթ քէսպ իթմիշ տիր, վէ եագընատա պիր իքի մէճլիսէ բիասէթ խտէրէք, պաղը միւհիմ մատատերին սօն գարարլարը վէրիլէճէքմիշ։

Թարիխը զաղէթասը, Իթալիանընն մալիյէճէ պուլունտուղու հալի քէք ֆէնա սիբէթտե նագլ խտէր։ Իթալիանընն սէնէվի իրատը, տէր, պու զաղէթա, անճագ մասրաֆընընն իքի սիւլիսինիւ գաբայապիլիր։ 1863 սէնէսինին քեաֆֆէի մէսարիֆի օ թուզ սէքիզ միլիոն պէշ եիւզ պին լիրայա պալիզ օլմուշ տուր։ Վէ իրատ իսէ անճագ եիրմի տէօրթ միլիոն իւչ եիւզ ալթմըշ պին լիրայա պալիզ օլապիլմիշ տիր։ պու սէնէ տախի մասրաֆընն իրատատան զիատէլիյի ըսմէն օն միլիոն, լաքին սահիհի ագալլի օն տէօրթ միլիոն լիրայա պալիզ օլաճագ տրը։

Կէչէն սէնէ խամէն եիրմի սէքիզ միլիոն լիրա խթիգրազ օլունմուշտու. պունատան, շիմտի սէքիզ միլիոն լիրա տահա թահսիլ օլմագտըզ գալմըշ տրը. լաքին պու սէքիզ միլիոն տախի խամէն օլուպ, խազինէյէ պու եիւզտէն անճագ պէշ միլիոն լիրա կիրէպիլիր։

Իշհասը 1861տէ Իթալիանընն պօրճու տօգատան միլիոն լիրա օլուպ, 1865տէ շիւպհէսիզ եիւզ սէքսէն միլիոնա պալիզ օլաճագ տրը. վէ պու պօրճուն եալընը ֆայիզի սէքիզ օն միլիոն լիրայա պալիզ օլաճագ տրը։ Իշթէ Իթալիանընն մալիյէճէ հիյէթը հազրէսի։

Իթալիա վէլիի ահտը բրէնա Հիւմպէրթ, Խարիստէն Լ օնտրայա աղիմէթ խիւպ, պէշ հաֆթա գատար Ինկիլթերրա, Իրլանտա վէ Սկօչիատա կէղէճէքմիշ. Դրզ գարբնատաշը բրբրէնսէս Դրթիրը, վէ Էնիշթէսի բրբրէնսէ Նաբօլէոն, բրէնսը միւշարալէյհի քէնտի սաղթանաթ վաբօրլարը իլէ Ինկիլիզ սէվահիլինէ գատար կէօթիւրիւպ, քէնտիլերի տրշարը չըգմայաբագ կէրի տէօնմիւշլեր տիր։

ՍՊԱՆԻԱ վէ ԲԷՐՈՒ։ Սպանիա իլէ Ամերիգայը Ռէնուպլինին Բէրու ճիւմհուրու տրատը կիւնպէ կիւն աչըլմագտա, վէ Բէրուլուլար աղիմ ճէնկ թէտարիքեաթը կէօրմէքտէտիրլեր։ Սպանիատա տախի սապիթ պիր վիւքէլա տուրամայրպ, լաէնգաթի իսթիֆա իթմէքտե տիրլեր։ սօն խապերլերէ նազարէն պու տէֆա Սպանիա վիւքէլասը քի տահա նատպ օլալը իքի այ եօգ տուր, թէքմիլէն իսթիֆա իթմիշլեր տիր. լաքին գրալիչա գապուլ իթմիշ մի իթմէմիշ մի, հէնիւզ նամալիւմ։

ՊՐԱԶԻԼԻԱ։ Պրազիլիա իմբէրաթորլուղու իլէ Ինկիլիզին արատը հալա աչըգ օլուպ, պու իքի տէվլէթի պիր պիրի իլէ պարըշտրմագ իւզրէ Փօրթէկիզ տէվլէթինին թէվասսիւթիւ տախի պու տէֆա պօչա կիտիպ, թէքլիֆլերի Պրազիլիա թէրաֆընատան գապուլ օլունմամրշ տրը։

ՏԱՆԻՄԱՐԳԱ։ Պու շիրին մէսէլէյի եիւրիւթէճէք հալա պիր տիւզ եօղ պուլունմայրպ, հեր տարմատա պիր իլիշիք վէ պիր բաչարըզ զուհուր իտէր։ Իվվելա Վիլենատա շու խուսուս իշիւն պիր գօնֆերանս աչըլմըշ օլտուղու հալտէ, նէ Իրուսիա իլէ Ամսթրիանընն էֆքեարը պիրլէշպիլմէպ, նէ տէ Ամերիգա իլէ Իրուսիա վէ Ամսթրիա իմթիզաճ իտէպիլմէքտե տիր. շիմտի իքի մատատտե պէօյիւք իլիշիք հասըլ օլմուշ տուր, պիրիսի հուտուտ գաթի մատատսի տիր. Իրուսիալըլար Տանիմարգալըլարատանէ գատար պէօյիւք պիր թիրիզ չըգարմագ միւմքին իսէ օնա չալըշմագտա տրըլար. իքինճիսի ադճէ մատատսի տիր. էսկի հավատիսէր էօյէ իտի քի, ճէնկ մասրաֆընը տուգալագար վէրէճէքտի, շիմտի Իրուսիա իսթէր քի, պունուն պիր պէօյիւք հիսսէսինի տէ Տանիմարգայա եիւքլէթմին, վէ Տանիմարգա, հէմ սօղանը եէմիշ օլսուն, հէմ պէշ եիւզ տէյնէյի, վէ հէմտե ճէրիմէյի վէրմիշ օլսուն։

Պաղը զաղէթալէրին միւթալասընճա, քի բէքտե թէհի տէյիլ տրը.

Բրուսիա մախսուս պու աղբը թէքլեֆլերի մէյտանա գօյմագտա տբը քի, պարբզ միւմքին օլամայըպ, թէքբար ճէնկ օլսուն, վէ Տանիմարգայը պիւթիւն պիւթիւնէ զապթ իթսին, պու տա պիր միւթալաա տբը։

Սիւթարէքէնին միւատէթի ալֆրանկա սեպտեմբերին օն պէշինէ գատար ըաը, պու կիւն մահը մեզպուրուն եիրմի սէօրթիւ տիւր, եանի միւթարէքէ միւատէթի տօգուզ կիւն սէ կէչմիշ տիր. շիւպհէ եօգ, քի պու միւատէթէ պիր գաչ այ տահա զամմ օլմասբն, վէ սօն խապերլերէրե նազարէն, դեկտեմբերին օն պէշինէ գատար ուզթէքլմասը տախի միւզաքէրէսէ իմիշ։

Նէ սէր Ինկիլիզ, Ֆրանսըզ պու հագսըզբզլարա. պիզ ութանբրբզ եազմայա. լաքին օն տօգուզնճու սէհրէ պիզսէն զիատէ իթիմատ իտէնլէր, շիւպհէսիզ պիզսէն զիատէ ութանմալը տբրբար, լաքին պուբրասը շիմտիլիք տուբրուն։

Պիլմէյիզ նէ սէպէպլէ, եախսա իհթիմալ տբը գայրն վէսէրինի թէսէլլի իթմէք իչին, բրէնս տը Կալ հազրէթլէրինին, զէվճէսի իլէ պէրապէր Տանիմարգայա կիթմէսի մալիւմ տիւր։ Կէրէք Տանիմարգա գրալը, վէ կէրէք ահալիսի թէրաֆքնան պու Իրլէնէ ֆէվգէլատէ իլղէթլէր վէ իքբամլար վագի օլմուշ տուր։ Մալիւմ տիւր քի բրէնս տը Կալ հազրէթլէրի, Ինկիլթէրրատա բէք զիատէ Տանիմարգա թէրաֆքնը թութմուշտուր, լաքին հէնիւզ սէօղիւ կէչմէմէյինատէն, պիր շէյ եաբամասը. էյէր Տանիմարգատան կէօրանիյիւ բայէթ պու սէպէպ իչին իսէ, Ինկիլիզ եինէ պիր թէպրիք իսէպիլիրիզ, եօգ պէօյլէ օլմայըզ տա քինայի պիր բայէթ իսէ, Տանիմարգա պունատան պաչգա պիր թարզ իլէ, վէ պունատան զիատէ վէ ուսթաբլգը պիր էօմ ալամազ ըաը Ինկիլթէրրատան. պու պիր ինձէ բօլթիգա տբը քի, աղնայան աղնար։ Պաշէթալէր, օլան իբրամլարը, վէրիլէն պալօլարը, զիատֆէթլէրի, նշանլարը վէ հէտիյէլէրի տէ նազէլ իսէրլէր. պիզէ պու գատար թաֆսիլաթ լազըմ տէյիլ տիր։

Իրէնա տը Կալ օրատան Շուէտէ կէչմիշ տիր։

Բուսիա իմպէրաթորունուն վէլիի ահտը, Կրան Տիւք Նիգօլա տախի, Տանիմարգա գրալը վէ ֆամիլեասը վէ բրէնս տը Կալ իլէ կէօրիւշիւպ Ալեմանեայա ազիմէթ իթմիշ տիր։ Պու Կրան Տիւք, մուշարալէյհ Տանիմարգա գրալընին իքինճի քերիմէսի քրէնսէս Տակմարը ալաճագ մը ալմայաճագ մը, հէնիւզ բէսմի սիւրէթատէ մալիւմ տէյիլ տիր. լաքին հէր ամէթ կէօսթէրիր քի ալաճագ։

Ռէթրօպուրղատան կէլէն թաղէ մէկթիւպլէրէ բայէթ օլունապիլիր իսէ, Տանիմարգա գրալը հագգընատա պիր խայրը հավատս տահա վար. մալիւմ տիւր քի, պու գրալըն իքինճի օղլու, շիմտի Լյունան գրալը Պիրինճի Լյուդվիգ տիր. Բուսիա իմբէրաթօրու Ալէքսանտրօ, քերիմէսի Կրան Տիւքէս Մարի Ալէքսանտրօվնայը, միւշարալէյհա Լյունան գրալընա նըշանլայաճագմը, վէ հաթթա նշանլանմըշ պիմիշիր տէյէնլէր տէ վար, պու հալտէ Տանիմարգա գրալը, Բուսիա իմբէրաթորունա հէմ գըզ վէրիպ, հէմ գըզ ալաճագ տէմէք տիր։ Գրալ ֆամիլեալարընտա էյէր ագրապալըգ պիր շէյ եէրինէ գօնուլուրսա, Տանիմարգա գրալընատան պախթը պիր հիւքմատ եօգ տուր տէյեպիլիրիզ։

ԱՄԷՐԻԳԱ. Ամերիկա հավատիսլերի տրգգաթա շայեան տբը։ Պու սէնէ իսթիքատսընատան պէրու, Ֆէտէրէլէր վէ Կոնֆէտէրէլէր հէմէն պիր միլիոն ասքէր իլէ պիր պիրլերի իսէ ուղրաշըպ, պիր շէյ եաբամատըգ-լարը հալտէ, սօն խապէրլէր Ֆէտէրէլէրին պաղը մէրթէպէ զալէպէ-թիմիշ օլսուգ-լարընը պէյան իսէր։

Ֆէտէրէլէրին սէրասքէրի, ճէնէրալ Կրանթ օլսուզու մալիւմ տիւր, պու սէրասքէր պէշ ալթը այտան պէրու աղնաշըլմագ մանօվրալար իլէ ասքէրի կեահ պիր թէրաֆա վէ կեահ օ պիր թէրաֆա կէօթիւրիւպ կէթիրմէքտէ օլսուզունատան, պու մանօվրալարատան քիմսէ պիր շէյ ալնայամայըպ, հէր քէս զանն իտէրսի քի Կրանթ, Միչմնտ վէ Ռէթրօպուրկ պէնէ տէլէրինի զապթ իթմէյէ չալըշըր. պունատան եիրմի եիրմի պէշ կիւն ադամ Ամերիգատա վագի օլան ճէնկ մուամէլէլերի Կրանթին հսրարընը մէյտանա չըգարմըշ տբը։ Հիմտի աղնաշըլըյօր քի, Կրանթին միւրատը, Միչմնտու վէ Ռէթրօպուրկու ալմագ օլմայուպ, իլա Գոնֆէտէրէլերին մէրքէզնտէն պու իքի պէլսէյէ ուզանան տէմիր եօլըրը զապթ իտիւպ քէսմէք իմիշ։ Պու ճիհէթլէ Կրանթ Միչմնտատան արգայա տօղրուս աչըրգատա, ազոսթոսուն օն սէքիզնէսէ Գոնֆէտէրէլերին օրտուսունա թէսատիւֆ իտիւպ, իչ կիւն իչ կէճէ շէտիտ վէ գանը մուհարէպէլէր օլուր։ Ֆէտէրէլէր վէ Գոնֆէտէրէլէր տիկիրանէ վէ ճանսիբարանէ թէարրիւզ վէ թէտաֆի իչէ տիքատէն վէ իքի թէրաֆատան վէ իտուսուսի իլէ Ֆէտէրէլէրատէն խայը ասքէր թէլէֆ օլսուգատան սօղրա Նիհայէթ մէյտանը մուհարէպէ Կրանթտա գալըպ, Միչմնտուն սէմիր եօլունու Կրանթ զապթ իտէր, վէ սէրգատպ հիքմէթ նէ վինտէն օլան պիր սիւրթլէ եօլունի իքի թէրաֆքնա զայէթ աղը վէ պուլմաշ թօփլար իլէ իսթիհքամ վէրիպ, եօլա սահիպ օլուր, եանի Գոնֆէտէրէլերին արգասընը քէսմիշ օլուր. Միչմնտուն սէմիր եօլունու պու վէճնի իլէ զապթ իթմէքտէն սօղրա, Ռէթրօպուրկ եօլունու տախի զապթ իթմէք իւզրէ, Կրանթ օլ թէրաֆա տախի ասքէր կէօնտէրիր։

Ֆէտէրէլէրին ամիրալը Ֆարէկըթ տախի սէնիզտէն պիր իքի ֆիւթուհաթ խիւպ Մօբիլ գալէսինին փիշ կեահրնատա օլան տիկէր իքի գալէյի զապթ իթմիշ տիր. պու հավատսըզ-լարէ նազարէն Գոնֆէտէրէլերին արգասը քէսիմիշ օլմագ կէրէք տիր. լաքին Գոնֆէտէրէլերատէն կելէն խապերլէր տախի, հէր նէ գատար Ֆէտէրէլերին պու զալէպէսինի պէյան իթմէքտէ իսէ տէ, քէնտի ճէնէրալլարը Լի տախի մութլագա Կրանթը օրատան թէքբար գօվալայաճագ իւմիտ վէ էմնիյէթինատէ տիրլէր։

Հէր հալտէ Կրանթին շու մանօվրասը, վէ օլ վէճհ իլէ եօլսրը զապթ իթմէսի, ասբրն էն մէշհուր վէ էն ուսթալըգը ճէնկ մուամէլատընատան պիրի ասրլըը, վէ հաթթա պու խապերին իւզերինէ Գոնֆէտէրէլերին խսթիգրաղը, Լինգօլն եիւզատ 3 տախի տիւշմիւշ տիւր։

Ճէնկ մուամէլէսի պու հալտէ օլտուզու սրբատա, պարբզ էֆքէտրը տախի կիւն պէկիւն իքի թէրաֆատա տախի իլէրիւմէքտէ տիր։ Մալիւմ տիւր քի, նապոլեոնին տէօրտիւնատէ Ֆէտէրէլէր իչիւն եէնի պիր բիւնթիսատ օլսուճաճագ, պու էէնի բէսս 1865 մարթ տէօրտիւնատէ տիւմէնը իտարէի էլինէ ալաճագ տբը։

Հիմտիտէն եէր եէր ճէմիյէթլիւ մէճլիսլէր օլուպ, եէնի բէսս ինթիխապ օլունաճագ զապթ միլլէթ խպրաղ օլունմագատա տբը, վէ հէր խապերլէր պէյան իտէր քի ինթիխապ գուրատը շու իքի զապթ իւզերինէ տօլաշաճագ տբը. պիրիսի շիմտիքի բէսս Լինգօլնուն եէնիտէն ինթիխապը, իքինճիսի ճէնէրալ Սագ Գրէնտանը ինթիխապը։ Լինգօլն, ճէնիկ տէվամ տէմէք տիր, վէ Սագ Գրէնտան պաբբզ. պու մագուլէ ինթիխապ մէճլիսլէրինին էն պէօյիւյիւ Ձիգաֆօ նամ մահալատէ օլուպ, պու մէճլիս Սագ Գրէնտանը բէսսլայէ մինասիպ կէօրմիշ տիւր, վէ պու խուսուսատա, պիր բիվայէթտէ իւչ եիւզ պին վէ պիր բիվայէթտէ պիր միլիոն բէս, Սագ Գրէնտանա հաղբը ըմբզ, պու ճիւմլէ իլէ Լինգօլնուն թէրաֆտարլարը տախի աղ տէյիլ տիր, վէ պու հալտէ Ֆէտէրէլերին տախսիլինատէ իհթիմալ տբը պէօյիւք ինթիխապ միւնազատարը տախի զուհուր իտէր։ Իլա Կրանթ պիր դաչ ֆիւթուհաթ տահա իտէրսէ Լինգօլնուն բէսս օլմագ իհթիմալը տահա զիատէ արթար. լաքին Լինգօլն տա թէքբար բէսս օլսա, էօնիւնատէ իքի իհթիմալատան պաչգա չարէսի եօք տուր, եանի եա Գոնֆէտէրէլերի եէնիպ պիթիրմէք, եա եօղսա սօն պահարատաք եէնիպ պիթիրէմէտիյի հալտէ, միւթարէքէ վէ պարբզ իմմէք։

Լինգօլնուն թէրաֆտարլարը տախի աղ տէյիլ տիր, վէ պու հալտէ Ֆէտէրէլերին տախսիլինատէ իհթիմալ տբը պէօյիւք ինթիխապ միւնազատարը տախի զուհուր իտէր։ Իլա Կրանթ պիր դաչ ֆիւթուհաթ տահա իտէրսէ Լինգօլնուն բէսս օլմագ իհթիմալը տահա զիատէ արթար. լաքին Լինգօլն տա թէքբար բէսս օլսա, էօնիւնատէ իքի իհթիմալատան պաչգա չարէսի եօք տուր, եանի եա Գոնֆէտէրէլերի եէնիպ պիթիրմէք, եա եօղսա սօն պահարատաք եէնիպ պիթիրէմէտիյի հալտէ, միւթարէքէ վէ պարբզ իմմէք։

Լիհաբզ պու սէնէ Ամերիգա ճէնկինին մութլագա սօն սէնէսի տիր։ Հիմտիսէտէք թէլէֆ օլան ասքէր պիր միլիոնատան զիատէ տիր, վէ պօրճ տախի պին միլիոն ընրատան զիատէ տիր, վէ եաղընըզ ումմա պօրճուն ֆայիզի սէնէվի եիրմի պէշ միլիոն ընրա տբը. հէր էյալէթին քէնտինէ մախսուս օլան պօրճ վէ ֆայիզի եինէ պաչգա։

Օն սէնէ ագտէմ պիր փարա պօրճու օլմայան պիր միլլէթին, պիրտէն պիրէ Ինկիլիզ գատար պօրճլու օլմասը տիւշինիւլմէք, դինիրէք տէհշէթ կէթիրիր. քէզանլիք պիր միլիոն նուֆուս թէլէֆի, պիր օ գատար տա սագամ վէ պիրէս գատանլար. վէ Լյուրբա մուհարիպլերինին տախի արգասը քէսիմէսի, աղ էնտիշէ իտէճէք շէյ տէյիլ տիր. լաքին պարբզա օլան մէճմուրլէթին տարը սէպէպի պու օլմայըպ, պունատան տա էհէմմի վար։ Մալիւմ տիւր քի Ամերիգա տէմէք լիպրթա, եանի հիւրրիյէթ տէմէք տիր, վէ Ամերիգալարը ինտինատէ էն զիյադ էմէթ շէյ, տէյիլ քի մալլերի եա ճանսարը, իլա սերպէսթիքլերի տիր։ Ճէնկէ պաչայայը Լինգօլն պու սէրպէսթլիյէ գարշը էրէյիճէ էօրֆ հարբէթլերի կէօսթէրիպ, պաղըլարընա գարշը կէլինտի իսէ տէ, պաղըլարը տա գալըպը գալըպընա եիւրիւտիւվէ շիմտի Ամերիգալար բայէլայն կէօրմէքտէ տիրլեր քի միլլէթլերինէն էսասը օլան, վէ ճան վէ մալլերինատէն ազիզ օլան սերպէսթլիքլերի, պիրեր պիրեր էլէրինատէն կիթմէքտէ տիր, վէ եավաշ եավաշ մէմալիքի միւճթէմէմայը Ամերիգա, ասքէր տէսբօթլուղու բէնէֆսինէ կիրիֆթար օլաճագ տբը։

Պու տիւշինճէ, պիւթիւն տահիհ Ամերիգալարընը ղէհնինէ բէք ֆէնա տօղունմուշ տուր. վէ պունու կէօրէրէք հէր նէ օլսուն իսէ օլսուն, եագընը վագըթտա Ամերիգատա պարբզ օլաճաղընա տաբա շիւպհէմիզ գալմագ։ Ղան վէրիլսի, մաղ վէրիլսի. լաքին տահիհ պիր Ամերիգալը սերպէսթիյէթինի վէրէմէզ. էօյլէ իսէ վարան պարբզ տբը։

Ամերիգատան, Թօմիսանէլի զատէ Միքայէլ ազա մարիֆէթի իլէ եազըլան տեթիւզիքը մէկթիւպիւ պու տէֆա թէմամը իլէ տէրճ իտէրիզ։ Զիւնքի օգուսանըպրմըզա մալիւմ օլտուղու վէճհ իլէ, մուամայիլէհ մէկթիւպիւ Ամերիգատա եազմագատա օլտուղու հալտէ, Մէճմուա տախի օ կիւնլէրատէ էքսէրիա պու մէկթիւպիւն մէֆատընա մուվաֆքգ հէյլերի պու թէրաֆտա եազմատա իտի. վէ պէշ ալթը պին միլուզատա օլան իքի էֆքէտարրն պու վէճհ իլէ մութատագաթ իթմէսի, քէշֆին տօղրուլուղունա աչիքեար պիր տէլալէթ տիր։

ԱՄԷՐԻԳԱ ՄՈՒՀԱՐԷՊԻՍԻ

2/14 օգոստոս 1864

Նիու Եօրք։

Իչ սէնէտէն պէրու տերէլէրի գան վէ շեօլլերի փամամէս կիպի ինատան լէշի տէօրէն պու Ամերիգա մուհարէպէսի թէվարիխինատ, տարբ տիգ գանմա շայեանը 1864 սէնէսի օլաճագ տբը։ Զիւնքի գանի սիրբեթատ մուհարէպէլէր. տէֆա տէֆա միւսալէհ շարթլարը, Էյբրատա տէվլէթլերի մութլագա միւտախլէ իտէճէք վէ Գոնֆէտէրէլերի պարը հիւքմեթ թանրյաճագլար թէխամուրու. վէ սայբրէ վէ սայբրէ։ Ճիւմլէսի պու սէնէյէ թէսատիւֆ իտիւպ, զանն իտէրսին քի միլլէթին վէ միլլիյէնին էհլինի, պու սէնէ հիւքմ վէ ինճ

բա խիւպ պիթիրէճէք տիր։ Պու սէնէ ադնաշըլըճագ քի Ֆէտէրէլէր Գոնֆէտէրէլերի սիլահ գէվվէթի իլէ իհթամի իհթիրսիզ պիլէճէքլէր մի։ Եախսա Գոնֆէտէրէլէր պարբզպ քէնտի պաչարընա պիր հիւքիմէթ օլմայա գարար օլապիլէճէքլէր մի։ Պունլարատան մատտէ ճիւմհուր բէյիսի Լինգօլնուն միւատէթի տախի 1865 մարտտա թամամ օլուպ, ատէթի օլտուղու իւզրէ 1864 նոյեմբերատէ գուրրարը թօփլանըպ, կէլէճէք տէօրթ սէնէ իչիւն բէյիսի ճիւմհուր օլաճագ զանթն քիմ օլաճաղը ադնաշըլաճաղը տախի պու միւպարէք սէնէյէ թէհատտուֆ խիւպ պէրրիսէ, պահրիսէ վէ բօլթիգաճա նէ աղբը վէ տագէգ վագթատարը գօյայճա քէչֆ օլունապիլիր։ Էյ մատտամ քի 1864 սէնէսինին իչտէ իքինի կէչմիշ վէ ղագի գալան վագթատա տախի գըշ մէվսիմի օլտուղունատան, հարպճա պէօյիւք պիր ֆիւթուհաթ պէքլենիլմէզ. հէր քէս օգրար վէ ադնաամագ խոթէր քի պու մուհարէպէնին սօնու նէ վագրլի վէ նէ սիւրէթլէ օլաճագ տբը։ Ֆագաթ պունունուն ճէվապընը ադնամագ իչիւն պիր աղ թաֆխիլաթէ միւհթաճ տբը։

Թարիֆէ հաճէթ օլմաբզը իւզրէ պու մուհարէպէ զարաղ ու նէվանիյէթ վէ թահգիրլիք իւզերինէ տիր. վէ պու օ սէրէճէ ոահիհ տիր քի. հէր պագար կէօղ կէօրնպիկը. տէյիլ էէսիրլիկ գարշը իլա պէյազ ատտամ գարշը փօսթ գամիտը. սէն շարարընն պէն սէ շարարմ դամիտը. շօգլարըն ինանմըզը կիպի էէսիրլիզի օրթատան գարբրմագ մուհարէպէսի սէվիլտիր պու. «աշքեար կէօրնիրբ քի էէսիրլիզի գարբրմագ մատտէսի սա, «սէճէ պիր սէպէպ իսի. կէրէք Շըմալիզէ վէ «կէրէք ճէնուպիզէ. պու մուհարէպէ հիշ պիր «վագթի էէսիրլիք իչիւն օլմաբզ. իլա Շըմալիզէ «հիւքիմէթէ կէչմէք իչիւն. հիւքիմէթատ օլան «ճէնուպիզէրի սէֆ իթմէք. վէ էկէր էէսիրլիզի «օրմայա գօյուպ մուհարէպէզ թուրթուշմագ «իսի. պաչգա պիր սէպէպ պուլունմագ քարբ։» Նիու Եօրք Հէրալտ. 1 ապրիլ 1863։ Իչթէ պու տուր Ամերիկանին էն միհթէպէր զարզէթաանընը դուռանը. վէ պիրբէր ճիլտլէր տօղուտրատագ շահանէթլէր կէթիրէպիլիրիզ. քի մուհարէպէնին սէպէպ թէրաֆիմիզտարը տէյիլ էէսիրլիք։ Ցէօրմի սէնէ ագտէմ Լինգօլն իչիւն գարբա վերբէնդրատէն ագալի եիւզատ էդիսի պու կիւն քէնտի տիւշմանլարը տբբ. շիւնքի մուհարէպէսէն պէքլենիլէն ֆիւթուհաթլարա պէտէլ պէրրէն վէ պահրէն միլլէթին խզերինէ տբ կէթիրտի։ Ֆագաթ ուսթա Լինգօլն պունուն իլէ գամի իւմիտ իթմէսի մուհարէպէնի ուզաթմագ խոթէր քի տարբերատէն վէ մուհարէպէ էշա վէ էրզագ գօնթրաթձրատան վէ պուդրար վատէթտը իլէ գուրրա զիյատէսի գարանլար։ Թուհաթը վէ ճաճիպի տէ շուտուբ քի պիւթիւն ճէնուպ ադնաբսի վէ զարէթատարը պու գամբն իպգա օլմարբը արբը խոթրեր. շիւնքի մէկիքքէթին պէրրէսէ վէ պահրէսինէ բէյիսի ճիճմհուբ գօմանատան օլմագ սահմանագրութիւն իգթիդասընատան օլուպ, Լինգօլն ճէնուպէրի իսէ. հարպճա վէ բօլթիգաճա մալիւմաթը օլմասարզնատան Գոնֆէտէրէլերին իչինէ եարարպ. պու եիւզէ պէօյիւք ֆիւթուհաթ տախի իհմիշլեր տիր։ Լամսի բէյիսի ճիճմհուբ Լինգօլն ճէնուպէրի կիւնէհնատ տուրմ վէ եաշիչ միւմրինպզ տիր. շիւնքի նէ իչէ եարար օ միւսալէհէ նէ վագրմի քէնտիսի քէօյիճնէ չէքիլագ օթուրաճագ տբբ. քէնտիսի գաբլ տբբ քի եիւզ պին ատտամ տատա հօրիւն թէք գուրա վագթէնատա Լինգօլն իպգա օլսուն։

Պիր սէօրթ սէնէ տատա ճիճմհուբ քէնտի օրմագ արզուսի պիր թէրաֆատան. ահալինին իրզմը վէ հիւձիւմեթլի զալէսի տիկէր թէրաֆատան մէճպուր իհթիրէր Լինգօլնուն քի պու սէնէ ճէսիմ պիր օրատա թէտարիք իհթսին վէ տիւշմանը հէր թէրաֆատան օրդըարբզպ թէսիմէ մէճպուր իհթսին. մուճիպլինճէ կէօնիլ ալա վէ գուրրա տարբերէրի ճէլգ իսիպ շու վէճհ իլէ թագսիմ իհթիրէր։ 450 պին ճէնէրալ Միա գօմանատարընատա վէ ֆօթօմագ նէնդրի քէնարընատան Գիրճինիա իւզերինէ եիւրիյէճէք։ 100 պին ճէնէրալ Հիրմէն գօմանատարընատա ճօրճիա էյալէթինէ եիւրիյիւպ. փայիթախթը օլան Ատարընատայը զապթ իտէճէք։ 20 պին ճէնէրալ Պրէթլեր գօմանատարընատա ճէյմս նէհրինատէն Գոնֆէտէրէլերին փայիթախթը Միչմնտ իւզերինէ հիւճիմ իսիպ պիր գաչ սաաթտատ ալաճագ քարբ։

Պունարատան պաչգա եիւզ փարչ իրիի ուֆագը զբրիոը վէ զբրիոզը կիմլեր իլէ Ամիրալ Լի տախի օրատայա եարարմ իտէճէքտի։ Դիհայէթ պաղանակ զիբբ օլունան օրատուլարին վէ սէֆինիլերին գօմանատասը ճիւմլէսի ճէնէրալ Կրանթ իսիմլեռ իլ-քինճի սընրֆատա պիր զաթ էօհտէսինէ իհայէ օլունատա քի։ Ամերիգա տուրատուգճա պու զաթնին իսիմ զայրզ օլմայաճագ տբբ. շիւնքի պու զաթ սէքիզ կիւն սէքիզ կէճէ մուհարէպէ վէ էրլի պին էօլա վէ եարալը պրբաբզատան սօղրա կիւճ իլէ սիւշմանը ենրինատէն օյնաթբզպ պու կիւճեակ եիւզ պին եազրն իտատ թէսէֆֆինէ սէպէպ օլմաշտուր։ Տահա պիր գաչ կիւն եվվել սիւշման իսիհքամ լարընն ալթնա լազըմ գաղթբզպ պիթիրն օրատայա հավայա չեգարաճագ իքէն. պէշ պինատէն միւթճամուզ Ֆէտէրէ տաքէրի հէլլաք իսիպ. ֆագաթ 300 սիւշման ասքէրի էօլմիւմէյէ կիւճ իլէ միւգթէսիր օլտու։ Պու ճէսիմ օրատուլարա վէ թէտարիքեաթա գարշը սիւշմանընն գաչ քիշինի վար վէ նէ եարբզօր. բէք տօղրու մալիւմաթբզզ օլմարզնատան սիքիւթ իսէրիպ. ֆագաթ կէօրիւնիւ չէ նազարէն Գոնֆէտէրէլերին պունարատան չօգ ճէսիմ հաղբրբգլարը օլմազ. շիւնքի պու սէնէ հէր նէրսէ մուհարէպէ օլտու իսէ հէմէն հէր տէֆա սիւշման դալէպ իսիպ Ֆէտէրէլերին փէրիշանիյէթինէ մուճիպ օլտու։

«1864 սէնէսի մուհարէպէնին սօնունու կէօրէճէք վէ մութլագա կէօրմէլի» պու տուր ահալինին վէ զաղէթալերին պաղրբզը. Եէնի Փրէսիտէնթ. եէնի հիւքիմեթ վէ իշլերին էյիսէ եիւզ թուրթմասընը արզու իսէր հէր քէս. ֆագաթ սէպէրի իշլիթիճէճ մի. զլագրմի պէլլի իսէճէք։ Ահալի վէ մէմլէքէթ փէք սէքիզ հալտէ սիր. շիւնքի կէօթիւրիւլմէզ տէրճէտէ վերիկլէր, պահալլաք. ֆայրզը վէ ֆայրզբզը իչ պին միլիոն բիրլ պօրճ. եիւզ սանթիմ եաբէր ալթմա, իչ եիւզ սանթիմ. մահպուսլանէկէր պինդրճճ ինատ իլէ տօրա. հէր կիւն զաղէթալար գարամտարբզբզ մէհէլլիքլերի մահպուս իպգա իսէրլեր. մուհարէպէ պաչանընը վագրմրար հէր քէս կէլիպ վէթան զայրմէթի իլէ ամճ ճանէն տաքէր եաղբզբ իքէն. պու կիւն պիր կէօնիլ ալա ասքէրի պին բիրլ (25 պին զբ.) վատ ի.

տերեր կուգ լեն պիր դաշ քիչի պուլունմագտա տրը։ Իւշ սենե եվիլ Ամերիգոյը.ըմ տեյտուպ ԻԹ-ԹԻխտը խանն զանԹլար։ դուրբա օլաճագ տեղերեք վեԹանալարընը ԹԷրք խոխ։ Գանատայա վե Էլբուբայա ֆիրար խաէօրլար։ վե էկեր ԹուԹուլուպ կեԹիրիլեր խաէ Ամերիգոյը տեյլիմ տեղերեք եէմին խաէօրլար։

Օրտուլար հեր ԹԷրաֆտա եա օ տուր քի պօղուլմագտա։ վե եախատ պիր իշե եարամալը օլտուզու եէրսէ օԹուրմագտա։ ոօգադլար վե եվիլեր գօլսուզ այագալը կեօղիւղ պուլբունտուղ վե խասԹա իլե տօլու վե հեր կիւն պինկեր իլե կելմէքտէ։ պիր եվ պուլունամաղ։ պիր ֆամիլեա եօգ քի պիր ատամ զայգ իԹմիշ օլմասը։ վե նեհայեԹ պիր դաշ կիւն եվիլ (4 ազտ.) Լինգօլն ՀԷնատալեի-նին եվրի իւզրե շու վեՀՀ իլե պիր տուա ԻԹտի ա-հալ։ «Եա Բաղպի։ էկեր եմրին վար խէ սահմա-նադրաԹիւնա գալը պիրահ գալարբանլարը հեկոք էԹ։ վե պրոգրամ քի տիւշմանլարըմըզ պիԹիւն պիԹիւնե ԹիւբէՀՀոնլէր»։ ԷՀ, ԷՀ։ Հերալարը դավինՀ քիլմէքերտէ փափաղար տուա խաէրլեր խախ։ զէնկինլեր քէօղերինե կիԹտիկեր։ օրԹա աշ-նրՀ սէյիր մահալէրինե։ իշՀիլեր տախի ԹԷատրօ-լարտա էյի վագրԹ կէշիրմիշլեր վե եաղնրզ գալ-կիւնրի տարՀ օ.ունան բօմ։ պիրա ԷՀ։ ԷՀ։ պիր մինան բիալ հիսագ խաեր վուգուֆՀու զաղԹանը պիրի։ Պիրնի տիկտա քեՀանալարընտան շօգ տուր Պրբէն Պեք Թագիր օլուճան գայիմէկեր։ հեր քէսին ՀԷսի պէլքիմ ատնարը պուՀլար իլե տօլու տուր։ ԱզՀՀ չօգ ֆագաԹ ԻԹԻգարբը։ Իշլեր էերիմքատ։ հեր քէս իշնի ԹԷկիկտնրը ԹԷրք խոխ։ պիր ԹԷրաՀՀա չէրիմքատ։ Գանդար վե գալունան կիսի լեր մահարեպե մահալինտեն եիւզկերՀ վե պինլերՀՀ միլ ուզագ օլանլար տրը։ տիւշման օրտու-տա հեր ներբէյ այագ պատար խէ։ հեր շեյի քիւլ-քետիպ չզագտօ։ մէսելա։ պիր դաշ կիւն եվիլ։ Գ.ունՀիեսրեկլեր Զեմզրբարբկ Թագիր օլանան շե-հիրե կիրիպ։ շեհրին իւշտ իքնրնի տիՀՀ վերիպ իւշ պին ֆամիլեա զբալար։ եվիլիպ վե եշտարզ տ.գագրատա պրբագմշլար։ վե ենեկ պու կիւնրբ-ատ ֆեՀՀրլանիա վե Մարիլենա էյալԹերբինտեն 4000 գօյան վե 2000 արզար վե 800 արատա երզագ եազմա խոխ։ կեօՀԹիւրմիշլեր տիր։ քեՀանիլերի ԹՀատԹատ ՀեՀզերինտեն տատԹարընը վե ազՀՀ-բինի ալաղ տալը վերիկօրլար։ ԷՀ։ ԷՀ։ և։

ԻնՀՀ Ամերիգանին հալը հաղարկի։ օ Ամերի-գանը քի։ քենտի մեՀՀեքեՀԹինտե ազագրի 20 միլան ադենՀեսէի պրբագրպ սեՀՀիլ Իրմենկերին իշլենե ԻՆ-ՀՀիլ վայրՀկերի կեօնտերիր իսի։ օ Ամերիգա քի։ տատա իշ սենե մուգատամ ՀՀնանա մեյտան օ-գաբ վե սիվիլզատան տատԹար բրը։ զատԹ։ զէ-նատԹ վե ԹԹՀարեՀՀ իլեբիկմիշ։ գատարեՀ վե գաՀՀեՀ բէրտա ԻԹՀՀ։ իլեբատ պէօյիք պէօ-յիք իւմրեր իլե փայտմալ էրան սեՀՀիլ Ամերիգա-պա կիւն էշլե պիր հալ կիրմիշ տիր քի։ տատա պէշ նիզ սենե էսկի հալնի պուլտուրատմալ։ չեՀ-քի Շ.ըմալ իլե ՀՀնատ պիրկշեպ էսկի տահմանա-գրատԹին իւզրե պիկ ԻԹԹՀՀեՀՀ հարաքեՀ ԻԹՀՀեք մի-մրին տէվկ։ ՀՀնատ Շ.ըմալտեն այրըմագ։ իբի-սինե տախի խարապկեՀ տիր։ ֆագաԹ նէ Թարզ իլե տաշ վե խԹիրտեՀԹ օլաճագ տրը։ խիտատ պիպիր։ շու գատարը աշքեքար տրը քի։ պիր ուզուն վե գատարեՀՀի գօլ մեյտանա կելմէքտէ։ եանի պիր ՌՀօչՀՀեՀՀան։ պիր Դարլեան նախատ Կարի-պարտի կիպի պիր զաԹ բէյատ օլաճ։ տարքերին էօ-ՀՀրնե տիշմէքտէ տուշու էսատիշ պիրՀՀ միմ-դինիպ կէօրնիբ։ Գ.ունՀան իլե պերատեր Ամե-բիգա իլե կէրքբ տերբատ վե կէրքբ տարը կէօ-նե մուտամէլէի օլանարտա մին զայրը հատանին իխ-ԹԹար իսէրմէքի։ պիր միլեԹ։ բօլԹիգատա պիր գաշ գբտա ԹագՀմ օլաճ։ անճագ պիր նեվա-նիլեՀ իշլեն պէյլե ուզան մ.ատատԹ մուՀարեպե խաեր խէ։ պու տերբՀՀ ԹԹիՀ պիր միլեԹին նե մուՀարեպենե վե նե միտալեՀՀնե էմիքեՀԹ ձայիր օլմայրզ։ հեր կիւն վե հեր ատատԹ միտալեՀՀ օլապիլեր։ վե պիրՀՀ ուզագ կէօրմէյիզ օ կիւնիբ քի։ ահալե պիր վերՀՀատ կիպի գալգբ։ պիր կիւն պիր ատատԹ իշլենե մեՀՀեքեՀԹ տուշու իԹԹիրահեՀԹ իզգա խոՀՀեՀՀ տիր։ շունքի գան ու գիԹալ։ զա-բրուբեՀԹ։ էօրՀ։ են։ ՀՀնատ պիրեր էօշբ։ իլե իՀՀրա օլանագիլեր։ պու խատատ տերՀՀ պէրատ տերբոպեՀ պէօյիմ։ տերբոպԹիբ իշլեն էօրնբ պիր միլեԹ։ ումմայրզ քի պունտան ղնատեՀ կէօԹիբերպիրին պու ուրբ մուՀարեպենին զբ-ատմարբը։ իմանի վագատԹա մանԹաղը օլաճ։ կերքբ մուՀարեպենին տեվամը։ կերքբ միտալեՀՀ շագգբարբը զապեԹարատան վե պաշրՀա պու զա-գեՀատան ադնայրզ։ մուՀիրնՀՀ հարաքեՀԹ օլանմաք։ պիրՀՀ էյի նեԹիՀՀեՀՀեր հաբբ խոՀՀիր։

Մ.իՀայել Թոֆիանեէան։

Մումայիլեյհին տիկեր պիր մեկ-ԹիւպիՀիւ տախի, կելեՀՀեք հաֆ-ԹԹայա պրբագբրզ։

ԵՈՒՆԱՆ։ Գ.ունանլին գբրգ սենե-լեք պօրՀՀունուն էտատբ մատատէսի, պու տեֆա ԹԷսվիյե օլմուշ պիԹմիշ տիր։ Պու պօրՀՀուն էտատբ իբի միլեն տեօրԹ եիւզ պին լիրայա խոխ, (1825տե) վե իլերիւտե ֆայիզերի իւա-ԹԹ վուրուլարագ, եէտի միլեն լի-բայա պալիզ օլմուշտու, վե Բուս-ֆա, ԻնկիլԹերբա, վե Ֆրանսա տեվ-լեԹլերի քեֆալեԹի ԹահԹընատա ի-տի։

Բէք չօգ միւզաքերաԹտէն, վե իւշ տեվլեԹ ԹԷրաֆընտան կէօրիւ-լէն մուավենեԹ վե խայրիսՀՀլագտան սօղրա պու պօրՀ պու տեֆա եինե ի-քի միլեն տեօրԹ եիւզ պին լիրայա էնտիրիլմիշ տիր։ վե գբրգ սենե ի-չինե ֆայիզ օլարագ պէՀՀեր եիւզ լի-բայա տախի օն պէշ լիրա ֆայիզ գաԹ օլմուշ տուր։ օ հալտե եիւզ լիրալրգ հիսսատարա օԹուզ լիրա անատան վե օն պէշ լիրա ֆայիզատէն ՀՀէման գբրգ պէշ լիրա պօրՀՀուլ պատե-ղին հեր գբրգ պէշ լիրա էսկի պօրՀՀուն 100 լիրատընա մուգատիլ օլարագ եիւզտե պէշտե ֆայիզի օլաճագմըշ։

— Սատբգ Լ.ունանն գրալը ՕԹոն, Պավիերա տեվլեԹի ֆամիլեասընտան օլուպ, պու ֆամիլեա իլե ԱշտԹրիա իմբերաԹորունուն բէք եագընտ ագ-բարալբգլարը օլտուզունտան, ֆա-միլեա խատԹրընա միւբվլեԹեն, Աշտ-Թրիա տեվլեԹի, հալա եէնի Լ.ու-նան գրալեկԹինի բեամեն ԹԹա-նրյամամշը բարը։ Սօն խատերբերե նա-զարէն, շիմի ԱշտԹրիա տեվլեԹի պու ֆամիլեա իշԹիրաղընտան գուբ-Թուլուպ, Լ.ունան գրալեկԹինի եա ԹԹանրմշը պիԹմիշ, եա եօգսա բէք եագընտա ԹԹանրյաճագմշը։

—Կէչէն այրն իշլենտե միլեԹ մեճ-լիսինտե կէրքբ եէնի գրալ Լ.օրկիսե վե կէրքբ բիֆագաԹընտա օլան Գ.օնԹ Սբօնէքե, վե կէրքբ գրալ ԹԷրաֆ-տարբարընա էբէյիճե հագարաԹ օ-լուպ, խայրը գալ իւ գալաէն սօղրա, պու իշ պիր ֆեսատ տերեճեսինե տա-խի կելմիշ խսե տե, նեհայեԹ գրալ ԹԷրաֆը իւսԹե չզգբզ, պու շամա-Թայը պատԹբրմշ տրը։ պու մագուլե չէյլեր եինե ԹԷբերրիւբ խտեր խսե, Լ.ունան հագգընտա բէք տե խայրը օլամագ։ չիւնքի Լ.ուբրբանրն շիմանբի հալինե նազարէն, բէք գեօյիք մե-սելելերե պագբրատատրբը հալտե, Լ.ունան վբզբյԹբրը տախի քիմենին գուլաղընա կիրմէզ զանն օլաճնուբ։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻՒԹԷՆԵՎԻՒ

ՍԸՐՊ։ Սբրպրն միլեԹ մեճլիսի միւզաքերաԹը խիԹամ ԹԹիմշ օլտուզունատ, պու տենելեք գաբանմշ տրը։ Իրենս Միշելին նուԹգու, մե-սերրեԹը ազիմ իլե գատպուշ օլանմուշ տուր։

Լ.քմեքճի պաշը Նորատուսնկեան Յակոբ էֆենտի զեվճեսի, վե Նեվ-բուզղատե միւԹեվֆա ՅարուԹիւն ամիրայ քերիմեսի խամԹԹլու Սօֆիկ հանըմ, խայրը միւտատեԹատեն պերու, Բօմա վե Բարիս պելտեբերինտե ԹԷ-ատատիրի Թրպպիկեյե միւատավեՀՀԹ, մեվսիմի շԹայը վեԹանը ճանիպինտե կեշիրմեք իւզրե, Թուանա Թարիգի ի-լե ՍօսիԹանեյե ավուԹ իՀՀմեքտե, Վ խսին ճիլարընտա զալեպեյը էմրայը միւզմենեսի իլե, կեչէն աղուսԹոսուն 29ունճու կիւնիւ, գբրգ իւշ եաշընտա վեֆաԹ խլեմիշ, վե ռիֆագաԹընտա պուլունան ազգԹօր Կ. ԻւԹիւճեան մարիֆեԹի իլե օրատա պահարբանրպ, Բում մեարասբոլիսի էֆենտի հաղրեԹլերինեն հիմմեԹի իլե բահ-մեԹ տուալարը վե իհԹիրամաԹը ֆայիգա իլե, ճենազե ըեսմի իճրա օ-լունուգատան սօղրա, պու ԹԷրաֆա նագլ օլունուպ, տիւնքի կիւն զինե-Թը ճեսիմեյը բուհանիսե իլե Սբրազան Պատրիարք հաղրեԹլերի վե միւԹեա-յինանը բուհպանան վե բուհատա վե միւԹեպերանը միլելը սելասե ռիֆա-գաԹը իլե, Ս. ՆերսբրդուԹիւն քի-լիսեսինտե ԹԷքբար մերասիմի բահ-մեԹիյեսի խֆա օլունարագ, Պէյօղլու գապրիսԹանընա տեֆն օլունմուշ տուր։

ՄիւԹեվֆայը մումայիլեյհանըն էվսաֆը մեմուհեյի իֆֆեԹբերվե-բիլերի վե խմալը խայրիյեյի ատնվեվ-զիլերի, պեյնել միլեԹ զնվերը վե-պանը ամմե օլարագ, էսերի մուեպ-պետ, վե խանեատանը միւԹեպերինին մուհագագ հիւզնիւ մաԹեմինե իլ հագիյեԹը ումումիյե իլե ԹապիյեԹ իւ ԹԷսլիյեԹինե միւսարատԹ գբլընմբշ տրը։

Իւրոբա հիւքմատարլարը եօշմուլուգ իՀԹիմքատ, էքսէրիա լոգանատա-լարա էներլեր, վե տօղուսսու պունլարը գապուշ իատեՀեք սիւբեԹատ տախի բէք չօգ լոգանատալար պուլուն-նուբ։ Ատատխարէն Բուսիա իմբերաԹորու Ռիսինիկենատ պիր լոգանատա էնիպ, վե տայրէսի իլե պերա-պեր իւշ հաֆԹա օ լոգանատատա օ-ԹուրտուղուՀ հալտե կիտեճէյի կիւն, ալԹը պին լբի եիւզ էլլի լիրա լոգանատա պօրՀՀուլ չզգմբշ տրը։ Ռը-բուսիա գրալը տախի, ԿաշԹայտատա լբի հաֆԹա իգամեԹի իշլեն, տեօրԹ պին ալԹը եիւզ էլլի լիրա վերմիշտիր։ պու հալտե Լ.ուբրբա գրալարընին մասրաֆը տախի պիրտիսիմիզ գատար խաֆիֆ օլմամագ կերքբ տիր։

—ԻմբերաԹոր Նաբօլէոն հաղրեԹ-լերինին պու գատար վագբԹատան պե-բու գալեմե տամագատա օրտուղու Ղա-զար Թարիիսինին իկը ճիլսի, նապեմ։ այրն իսԹիխալերինտե պատբլբգ սա-Թբա չբգարբլատճագմշը։ վե լբիճեր-այ տրա վերիկերբբ տիկեր ԻՀի ճիլսի տախի չբգարբլատճագմշը։ Կ.ելը գալեմ պու քիԹատա քեմալը իշՀիալե պեք-լեմեբատ տիր։ ջունրի Նարօլէոնան գալեմի շիմանկատեք եաղտարղը պէշ օն բարչա քիԹատատան տախի մանիմ խ-սեատ։ պու Ղազար Թարիիսի ճիւմ-լեսինին մանֆիվլինտե օլաճ, պէ օ-յիք շեՀՀրեԹ պուլատճագ տրը տե-նիր։

—Սեբսիգօտա Ֆրանսրզ տաբերի պաշ գօմանատանը օլան ճենեբալ Պա-զենե պու տեֆա մարեշալբբ բիւԹ-պեսի ԹԷվճիհ պատյրուլմուշ տուր։

—Ղերբես պէյլերինտեն պիր խայ-լբճատը պու տեֆա սիպահշուրան կիւ-բուհինե ալընբպ, մեսարիֆի ճեպը Հիւմայունատան օլարագ, քենտիլերի-նե մահսուս աղբր գրաֆեԹլերը տա-խի եարբբմագտա խիշ, վե եինե Ղեբբես քիշիզատեբերինտեն տեօրԹ ալայ սիվսարի տաբերի տախի ԹԷբԹիպ օլանմագտա խիշ։

— Ռեզայիրտե պիր տվճբյտա պիր ԹԹիֆենք գալատբ օլուպ, պիԹիւն տվճբլատա, խուստուտի իլե հենիպ ա-ճեմի օլանարտա նատահատ օլմագ խ-բբ Գ.օնՊԷՊԷ-ՍՕՆԷ զաղեԹտատընտա, հեմ մեդբիւբ գագտանն հիքեպեսի վե հեմ տե լաղմ կելեն խիԹատատբ շու վեՀՀ իլե եաղբբ տրը։

«Ղեճբնեն պիրի չիֆԹե ԹԹիֆենք կինի ալբպ տվա կիտեբ։ չիֆԹե ԹԹի-ֆենկին տոլ ԹԷրաֆը օն պէշ կիւնտեն պերու տոլու խիշ։ Ղեճբ տոլ ԹԷրա-ֆը ատԹագտա, ԹԹիֆենք բատԹլար, վե տվճբերն տոլ էլինի ալբբ կէօԹիւ-բիւբ վե խատԹատատեեէյ նագլ օլուն-տուգտա, միւԹեէսիրեն վեֆատ խ-տեբ։

«Հեբ սենե, պու մագուլե գա-զալար, եէնիտեն եէնեյե զուհուբ ի-տեբ։ Պունարբը միւմբին մեբեԹպե մեն իՀՀմեքբ իւզրե, տվճբլատա տԹի-իզղեբբ տրգգատատա շայեատ նատահա-ԹԹը վերիրիպ։

«Տբգգատատ օլանմուշ տուր քի, եիւզ ԹԹիֆենք բատԹլար խտ, տոգ-ատան պէշի տոլ ԹԷրաֆտատ բատԹլար, պու ճիւմբե իլե ԹԹիֆենկին իբի ԹԷ-բաֆը տախի։ պիր ֆագրիկա մարի տիր, պիր ուսԹա իշի տիր, վե տա-ԹբրմագտատԹ էվվել էբիսի պիր պատգբ իլե պատրմբշ տրբ էյնատբ պիրի նե խտ օ պիրի տե ԹԷբպգբ օ տուբ։ լբ-բին միւԹալատ օլանատուգտա, տոլ ԹԷրաֆբնեն բատԹլամատընա պիր սե-պեպ վար քի։ հեր նե գատար ԹԹատ-ճիւսբ շայեատ կէօրիլտե եինե ԹԹ-պիի տիր։

«Ղեճբ տվա չբգարբգտա նե եա-բար։ պիր տվ կէօրիւբ, վե տվա պիր ԹԹիֆենք տԹատ։ տատիմա իլբ եվվել տատը տԹատ։ գուշու վուրատուգտատ տոզրատ ԹԹիֆենկի եէնիտեն տոլտու-բուբ։ վե պատշբբ տվ տրատմատա։ եիւ-նե պիր տվա բատԹ կելտիքտե։ եինե տատը տԹատ։

«Խիւբատատը քելամ։ տոլ ԹԷրաֆ պիր եէտեկ կիպի տիր քի բեք տբգբտա կելինճե տԹբբբ։ պու խտ պիր մու-հատեՀնատԹ տատբբբ։ բտբին ԹԷճբիւ-պեսե ագտիսի զուհուբ խտեբ։

«ԹուԹալմ քի։ տոլ ԹԷրաֆ ա-ԹբբմագտատԹ։ տատ ԹԷրաֆ էերմի տե-ֆտա գատար ատԹբբբ։ պու վեՀՀ իլե հեբ տեֆտա տատ ատԹբբբբ։

«Ղեճբ տվա չբգարբգտա նե եա-բար։ պիր տվ կէօրիւբ։ վե տվա պիր ԹԹիֆենք տԹատ։ տատիմա իլբ եվվել տատը տԹատ։ գուշու վուրատուգտատ տոզրատ ԹԹիֆենկի եէնիտեն տոլտու-բուբ։ վե պատշբբ տվ տրատմատա։ եիւ-նե պիր տվա բատԹ կելտիքտե։ եինե տատը տԹատ

իսթիզան իրատէյի սէնիյէյի հաղբէթը Փատիշահի միւթասալիգ վէ շէրէֆ սուտուր պույրուլարագ, քէյֆիյէթ թէրաֆը վալայը գաբուտանիյէ, վէ Իվրաֆը Հիւմայուն նէզարէթը ճէլիլէսին պիլտիրիլմիշ օլմաղ իլէ, վէ թամիրաթը լաղբէսի տախի տերտեսթը իճրա պուլունմաղ իլէ, պունատան պէօյլէ շու գարար վէճհ իլէ ճիսրի մէզկուրատէն, եաեա օլարագ կէլիպ կէչէնէրին քէմաֆիիւսսապրգ փարասըզ մուրուր խէէմէրի, վէ ֆագաթ արապա վէ հայվանլարտան թարիֆայը մէղքիւրէյէ թաթպիգէն ըեսմը մուրուր ախղ օլունճաղը, վէ հասըլաթը վագասը, թամիրաթընա գարշըլըգ իթթիֆաղ գըլընճաղը, ճիւմլէնին մալիւմիւ օլմագ իւզրէ իլանը մատատէյէ իպթիտար գըլընմը։

—Պիրինճի Նաբօլէոնուն հէմշիրեզատէսի Իրէնս Աշիլ Միւրատ, ֆամիլեասը իլէ պէրապէր օլարագ Դուֆգ նամ Ֆրանսըզ պէյլիք ֆրգաթինի իլէ տիւնքի կիւն Սրիթանէյէ մուվասելէթ խլէմիշ տիր։

Իրէնսը միւշարաէյհին բէտէրի Նաբօլի գրալը Յոագիմ Միւրատըն սերէնճամը, կէչէն սէնե պէր թաֆսիլ Մէճմուամըզտա եաղըմըշ տըր. վէ պու ճիհէթէ բէտէրի օգուսյանլարըմըզա մալիւմ օլուպ, շիմտի էվլատը տախի բայէլայն կէօրիւլէպիլիր։

Լանկը մապէսի.

Սթամպօլտա իհթիմալ տըր պիր ֆամիլեա եօգ տուր քի, պիր եա պիր գաչ տէֆա տախի եանկըն աֆէթի իլէ էվի պարգը քիւլ օլմուշ օլմասըն, վէ իւսթէ ճան ֆէտտա խէնէլէր տէ օլմուշ տուր։

Բայթախթը տէֆա տէֆա խարապ իտէն շու տէհշէթլիւ աֆէթատէն ահալիյի գուրթարմագ իչիւն տէֆա տէֆա մասրաֆը թէտպիրլէր տիւշունիւլմիւշ իսէ տէ, պիր շէյէ միւֆիտ օլմայաճաղը տախի թէճրիւպէ իլէ մալիւմ օլմուշ տուր։

Սօգագլարը կէնիշլէթմէք, էվլէրին եիւզիւնէ զինկո եա սաճ գաբլամագ, գաբլամա եէրինէ սըվա վուրմագ, եան գաբլամալարը հիչ եաբմամագ, իչի սու տօլու գօվա, պաէթա սագլամագ կիսպի շէյլէրե թէշէպսիւս օլունուպ մասրաֆ իտիլտիյի հալտե տախի, բիւզկեարլը պիր կիւնտէ, պէօյիւճէք պիր եանկըն մուվաճէհէսինատ, պունլարըն հիչ պիրի պիր շէյէ միւֆիտ օլմայըպ, մամ կիսպի էրիյիպ կիթմէքլէրի մալիւմ տիւր։

Ճիւմլէտէն զնատե եանկընա գարշը թէյսիրլի պիր թէսպիր, պիւթիւն Սթամպօլուն քեարկիր եաբըլմասը տըր. պու թէտպիր չօգտան պէրիւ տիւշունիւլիւպ, տէֆա տէֆա իճրասընա թէշէպսիւս օլունմուշ իսէ տէ, ատայիմա պիրէր սէպէպլէ կէրի գալըպ պու տէֆա թէբրար վէ սիւրէթը գաթիյէտե իճրասը մանթըւպ օլունաբագ, պատէզին ֆուգարա վէ պիչարէկեանտէն մատատա քիմսէյէ ախշապ պինա եաբմայա բուխաթ վերիլմէյէճէյի, վէ ֆուգարա ախշապ եաբարատա տա պիրէր քեարկիր մուհաֆազա տիվարլարը օլաճաղը թէնսիպ պույրուլմուշ տուր տէյի իշիթիրիր։

Թէշէբբիւրէն գապուլէ շայեան օլան պու թէտպիր հագգընատա պաղը միւթալասը աճիզանէմիզ, պիզըրուր կէլէճէք հաֆթայա գալը։

—Պիր ինֆլաս մատատէսինէ տայիր, ճանիպի նէզարէթը ճէլիլէյի թիճարէթատէն վարիտ օլան պիր գրթա իլանը բէտմի, վէ տախշապ խանէլէրատէ տաքին օլանլարը, եանկըն գաղասը սէպէպլէրինէ տիգգամ խլէմէսի իչիւն, մագամը միւշիրիլ Օտպթիյէատէն վարիտ օլան պիր գրթա թէնսիհնամէի բէտմի եէտիմիպէ կէճ վասլ օլուս ղուլունատան, պու տէֆա. միւմքին օլամայարագ, իլը չըգաճագ վարագամըզա տէրճ օլունճաղ տըր։

Պէյօղլու վէ Ղալաթա վէ Թէբրանէի ամիրէ վէ Թօֆիանէի մամուրէ վէ Պօղազ իչինին. Լումէլի ճանիպլէրինէ մախսուս օլան Պաղչէ գարիյէսինատ վագը մանէպիզ պէնտլէրինին. անա Թարիգի իլէ Թարիգի մէղքիւրե միւլգագ օլան Պէլան սէրէսի էօլարընին, վէ մէղքիւր անա Թարիգինին պիրճիմէ լաղտնլարընին թամիր վէ Թամէիրի, վէ պէնտը ճէտիտին էանիւնատ քեսին սէրէ մահալլինէ պէտա կիսպի միւճէտատէն ըզզարա ինչասը. վէ Սէվգիանէ եօլարը իլէ Մասլագ նամ մահալատէ շիֆթէկ օլարագ խարապ օլմուշ օլան. գուրշուն պօրուլարընին նէզարինէ ագատմ վաղ օլունան թիմուր պօրուլարան կէրեյէ գալան պօրուլարընին տախի մահալլէրինէ ֆէրշի խուսուսարընա. ագատմճէ միւթասալիգ վէ շէրէֆուսուտուր պույրուլան էմրու իրատէի իտտիպէթիատէի ճէնապը միւլիքանէ իգթիրզի ճէլիլի իւզրէ. պէտին վէ մուպաշիրէթ օլունմուշ իտի։

Սայէի Շէվքէթվայէի հաղբէթը Շահանէտէ, պունլարըն խիթամը, գուվվէի գարիպլէյէ կէմիշ. վէ պիրութիւրահու թատրա պիքր օլունան Սէվգիխանէ իլէ Պէյօղլու ճատատէսինատ պուլունան շէհմէլրէ եաղըն վագթատա սու իճրա օլունճաղի աէրքեաբ պուլունմուշ օլմասը իլէ. վէ պէհէր մասուրա մտի լէզիլ իչիւն. իթիշէր սին զուրուշ մասրաֆ իթասը գարարլաշարբրարագ. պաղը խարաթը շէրիֆէ վէ էպիհէյի միրսէյէ ճարի մանէպիզ մէսարիֆի. մահալլէրինատէն խիթիֆա գրընմըշ իսէ տէ, կէրու գաբան մահալլէրին թէսվիյէսի. սու էսհապընա արտ օլան մէպաղլին թահսիլինէ վէնութ պուլունմասը իլէ. մահալի մէղքիւրէնին պիր ան էվվել խիթամ վէ թէսվիյէսի իլէ. սուլարընն հէման իճրասը զըմիրնատա նիզամինա թէվֆիգէն. Իվրաֆը Հիւմայուն թահսիլատէ օտասը ճանիպլինատէն եաղըլան. մահալա զիմմէթ փուսուլարընը մուճիպինճէ. եսհապընին հիսաէլրինէ խատէթ իսէն մէպաղի սերիան խիմայէ հիմմէթ իլէմէլէրի խիթասը իլէ. իլանը քէֆիյէթէ իպթիտար գըլընմը։

١٢٨٠ խլուլ ٢ բէպիւլ էվվէլ ١٦ ֆէյ ١٢٨١

Ռուսիա պէվլէրի գանէլէրիասը իլանը.

Պին սէքիզ եիւզ էլլի սէքիզ սէնէյի միլատիյէսինին իպթիտասընատան պէրու Ռուսիա տէվլէթի բասաբօրթուն համիլ օլուպ, թէֆիրքի թէրտը. պու թէտպիր էջգտան պէրիւ տիւշունիւլիւպ, տէֆա տէֆա իճրասընա թէշէպսիւս օլունմուշ իսէ տէ, ատայիմա պիրէր սէպէպլէ կէրի գալըպ պու տէֆա թէբրար վէ սիւրէթը գաթիյէտե իճրասը մանթըւպ օլունաբագ, պատէզին ֆուգարա վէ պիչարէկեանտէն մատատա քիմսէյէ ախշապ պինա եաբմայա բուխաթ վերիլմէյէճէյի, վէ ֆուգարա ախշապ եաբարատա տա պիրէր քեարկիր մուհաֆազա տիվարլարը օլաճաղը թէնսիպ պույրուլմուշ տուր տէյի իշիթիրիր։

Թէշէբբիւրէն գապուլէ շայեան օլան պու թէտպիր հագգընատա պաղը միւթալասը աճիզանէմիզ, պիզըրուր կէլէճէք հաֆթայա գալը։

—Պիր ինֆլաս մատատէսինէ տայիր, ճանիպի նէզարէթը ճէլիլէյի թիճարէթատէն վարիտ օլան պիր գրթա իլանը բէտմի, վէ տախշապ խանէլէրատէ տաքին օլանլարը, եանկըն գաղասը սէպէպլէրինէ տիգգամ խլէմէսի իչիւն, մագամը միւշիրիլ Օտպթիյէատէն վարիտ օլան պիր գրթա թէնսիհնամէի բէտմի եէտիմիպէ կէճ վասլ օլուս ղուլունատան, պու տէֆա. միւմքին օլամայարագ, իլը չըգաճագ վարագամըզա տէրճ օլունաճագ տըր։

Պէյօղլու վէ Ղալաթա վէ Թէբրանէի ամիրէ վէ Թօֆիանէի մամուրէ վէ Պօղազ իչինին. Լումէլի ճանիպլէրինէ մախսուս օլան Պաղչէ գարիյէսինատ վագը մանէպիզ պէնտլէրինին. անա Թարիգի իլէ Թարիգի մէղքիւրե միւլգագ օլան Պէլան սէրէսի էօլարընին, վէ մէղքիւր անա Թարիգինին պիրճիմէ լաղտնլարընին թամիր վէ Թամէիրի, վէ պէնտը ճէտիտին էանիւնատ քեսին սէրէ մահալլինէ պէտա կիսպի միւճէտատէն ըզզարա ինչասը. վէ Սէվգիանէ եօլարը իլէ Մասլագ նամ մահալատէ շիֆթէկ օլարագ խարապ օլմուշ օլան. գուրշուն պօրուլարընին նէզարինէ ագատմ վաղ օլունան թիմուր պօրուլարան կէրեյէ գալան պօրուլարընին տախի մահալլէրինէ ֆէրշի խուսուսարընա. ագատմճէ միւթասալիգ վէ շէրէֆուսուտուր պույրուլան էմրու իրատէի իտտիպէթիատէի ճէնապը միւլիքանէ իգթիրզի ճէլիլի իւզրէ. պէտին վէ մուպաշիրէթ օլունմուշ իտի։

Սայէի Շէվքէթվայէի հաղբէթը Շահանէտէ, պունլարըն խիթամը, գուվվէի գարիպլէյէ կէմիշ. վէ պիրութիւրահու թատրա պիքր օլունան Սէվգիխանէ իլէ Պէյօղլու ճատատէսինատ պուլունան շէհմէլրէ եաղըն վագթատա սու իճրա օլունճաղի աէրքեաբ պուլունմուշ օլմասը իլէ. վէ պէհէր մասուրա մտի լէզիլ իչիւն. իթիշէր սին զուրուշ մասրաֆ իթասը գարարլաշարբրարագ. պաղը խարաթը շէրիֆէ վէ էպիհէյի միրսէյէ ճարի մանէպիզ մէսարիֆի. մահալլէրինատէն խիթիֆա գրընմըշ իսէ տէ, կէրու գաբան մահալլէրին թէսվիյէսի. սու էսհապընա արտ օլան մէպաղլին թահսիլինէ վէնութ պուլունմասը իլէ. մահալի մէղքիւրէնին պիր ան էվվել խիթամ վէ թէսվիյէսի իլէ. սուլարընն հէման իճրասը զըմիրնատա նիզամինա թէվֆիգէն. Իվրաֆը Հիւմայուն թահսիլատէ օտասը ճանիպլինատէն եաղըլան. մահալա զիմմէթ փուսուլարընը մուճիպինճէ. եսհապընին հիսաէլրինէ խատէթ իսէն մէպաղի սերիան խիմայէ հիմմէթ իլէմէլէրի խիթասը իլէ. իլանը քէֆիյէթէ իպթիտար գըլընմը։

١٢٨٠ խլուլ ٢ բէպիւլ էվվէլ ١٦ ֆէյ ١٢٨١

Ի ԼԱՆԸԹ

Մահմուտ փաշա ճամիի շէրիֆ իթթիսալինատ մէնիկնէխանէսէ, հէր նէվի գումաշ իֆէբլի, մանթին, շալ, վէ գրէվ վէ սայրը պիճիմէ էշեա կիսիմիշ վէ եայգանմըշ վէ պօղուլմուշ օլան էնթարի, ֆիսթան վէ շալ եէլէբլէրին. եէնի կիպի բարրագ վէ մէնէվիշի բէրատահ օլունուպ վէ սըրմայա տայիր իշլէմէ օլանլարըն տախի այնը եէնիսի կիպի օլաճաղը, վէ պունլարըն ճիւզելի ֆիյատլի բէք թէմիզ օլարագ նէվիճատ մաքինա իլէ իճրա օլունաճաղը իլան օլունուր։ 2

ԹԱՀԻ ՐՕՑԷԼ
ԵԸՆԻ
Լանկը վէ վէֆոր ռէտէրլէրինէ գարը, վէ գայրէ հայրիլը իրա ռիպուբլիկ իլէ-ն պէր ոիգո-բիո գոմբանիասը.

Ֆիւրրէյի զէմինին հէմէն քեաֆֆէյի բայթախթարընատա վէ սայրը ճէսիմ պէլտէլէրինատ, եօլէ սիգուրթա գումբանիալարը վար տրը քի, միւլք սահիպլէրի, սէքէնէ, չիֆթճիլեր, տուլար, իհթիարլար վէ չօճուգլար օ մագուլ գումբանիալէրէ ճիւզ եիլաթատէն օլարագ պիրէր բէտմ վէրէրէք, պու գումբանիալար սայէսինատ վագթընատա քէնտիսէրինի, եա պիր միւլքէ, եա պիր սէրմայէյէ, եա պիր իրատա վէ եա տա պիր մահսուլա սահիպ պուլուրլար. եօղսա, եա եանկըն, եա իֆլաս եա տա ախէր պիր աֆէթը ֆէլէքկէ իլէ հէր շէյլէրի էլէրինատէն կիսիպ, քիւլ օլապիլիրլէր։

Իշթէ պու ատհշէթլու աֆէթլէրէ գարշը կէլմէք իւզրէ Թ-ին Իսէլ թաղիր օլունան պու քէպիր գումբանիա տախի իհտաս օլունմուշ տուր քի, Ռօնարատա օլան պու մագուլէ գումբանիալարը էն ճէսիմի վէ էն միւթէնասը օլուպ, իքի միլիոն լիրա սթէրլին կիպի, եօղսէ պիր պէօյիւք սերմայէյէ մալիք օլուսուգատան մատատա էմնալ իւ ագրանընա ֆայիգ օլուսուզու տախի, 1861 աղուսթոս 10 թարիխի իլէ Ռօնարատա վագի ճէսիմ ատթէշ հէնկեամընատա, պիւթիւն զաղէթալէրին ումումի շահատէթի իլէ թէպէյէիւն իթմիշ տիր։

Գումբանիայը մէղքիւր, (պէտ պախթըղմըզատան հէմէն հէր վագթի հարիգ վէ աֆէթզէտէ օլուպ, նիչէ սէքէնէսի քիւլ վէ սէֆիլ օլան Սրիթանէ պէլտէսինին տախի շու իմալը խայրխէյէ հիսսէտար, վէ աֆէթզէտէկեանէ տախի մուճիպի մուավէնէթ վէ մէտար օլմասը իչիւն), պու տէֆա Ռտվարտ Պէրֆիլը նամ քիմէնէյի, Սրիթանէյէ վէքիլ վէ ատճէնթէ նասպ իտիպ, Ռօնարատա օլան գումբանիա մէրքէզինատէն իսթիֆանէ տախի հատճէթ պըրագմայարագ, հէր մուամէլէյի իճրա իթմէսինէ, քէնտիսինէ բուխաթը քեամիլէ վէրմիշ, վէ ֆիյատճա տախի էհվէնիյէթ սիւրէթինի իլթիզամ իթմիշ տիր։

Պէօյլէ պիր գումբանիանին խուսուսի իլէ սիգուրթասը ճիհէթի իլէ եանկըն վագթարընատա վէ սայրը աֆէթլէրատէ տախի, ահալի վէ սէքէնէյէ նէ ազիմ ֆայիտէլէր հասըլ իտէճէյինին թէֆէրրիւատը իլէ թարիֆինէ լուզում կէօրմէյիզ։

Յագաթ պու մագուլէ մէնաֆիսէն էօմր սիգուրթասընատան հասըլ օլաճագ ֆայիտէ վէ մուհասէնատը, հէնիւզ պիլմէյէնլէր վէ ադը էրմէյէնլէր իչիւն պիր էօրնէքլէ թարիֆ իտէպիլիրլիզ։

Թուրթալամ քի, մէմուրկէթ մատաշընատան պաշգա պիր շէյի օլմայան, վէ օթուզ եաշընատա օլան պիր քիմսէ, էվատարընա եախսա մէրասհօրլարընա վէ ֆաթթընատան սոզրա եիւզ լիրա սթէրլին պըրագմագ իսթէր. պէօյլէ պիր քիմսէ, սենէվի իբի լիրա. իւչ չիլին վէ օն պիր բէնինի եանի իբի եիւզ գրրգ զուրուշ գատար. եախսա այտա եիրմի զուրուշ վերէրէք. վարիսլէրինէ եախսա հէր քիմէ իսթէրսէ. վէֆաթընատա եիւզ լիրա սթէրլին մէրասպրագատպիլիր։

Ռումբանիանին սենէվի իրատը, պէշ եիւզ սին լիրատան գիատե տիր. վէ հէր պիւրհան վէ տէլալէթատէն պիատե պու խուսուս թահիւատթընա գավի պիր քէֆալէթ ատտ օլունապիլիր։

Պունլար մալիւմ օլուուգտա միւսիւ Ռտվարտ Պէրֆիլը, պէլտէմիզին միւլք սահիպլէրինէ վէ սէքէնէսինէ իլան իտէր քի, պու խուսուս իշիւն աչարըզ մահալ. Ղալաթատա քէշընմանճը սօգաղընատա Ն՝օ 3 իլէ մուրագգամ մաղազա տրը։ Իսթէյէնլէր օրայա միւրաճաաթ իտիպ, սայրը հէր տիւրլիւ մալիւմաթը տախի ատատէն էտինէպիլիրլէր։

Ամսթրատ 1/13 Աղուսթոս 1864 4

(Ինգլ) ԷՏՎԱՐՏ ՊԷՐՖԻԼՏ

ՊՕՐՍԱ 1864	Սեպտեմբեր 7			ՄԷՍՔԻԹԷԹԱԹ	Բաղարէ՝ Սեպտ՝ 7	Սաբբ 8	Հարյատպա 9	Բէնչշէ մագ 10	Ճումատ 11		Ճումատ էր՝ 12
Լոնտրա 3 այ վատէ Ղրշ.	108 3/4	108 5/8	108 5/8	Մէճիտիյէ լիրա . . Ղրշ.	101 20		101 20	101 20	101 20	101 20	101 20
Փարիս „ „	23 20			Միւմթազէ ֆայ. ալընմըշ „	70 38		71 13	71 13	71 12	71 15	71 18
Մարսիլիա 3 այ վատէ „	23 27 1/2	23 20	23 25	Օն սէ՝ թէրթ. ֆայ՝ ալ՝ „	46 10		46 10	46 10	46 10	46 10	46 10
Վիէննա „ „				Գոնսոլիտէ . . . . „	58 28		59 3	59 3	59 2	59 5	59 8
Ճէնովա „ „				Գոնսոլիտէ ճէտիա . „	58 28		59 3	59 3	59 2	59 5	59 8
Թրիէսթէ „ „				Թէրթիպանթը բանկա „	58 28		59 3	59 3	59 2	59 5	59 8

ՉԱԽԻՐԷ 12 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

		Ղուրուշ
Թաղղան Աբեանուա	քիլէ	22–24
Իսմայիլ	„	22–23
Գալաս	„	. — .
Խումելի Պալչըգ	„	18–20
„ Պուրղազ	„	21–22
Ռազօֆ Ղըզըլճա	„	. — .
Իպսալիլ	„	16–19
Իսմայիլ	„	—
Սամսուն	„	. — .
Պուրղազ	„	. — .
Պալչըգ	„	21–22
Գոգորոզ Գալաս	„	. — .
Աբրա	„	7 1/2–8 1/2

Մէվճուտաթ 180,000.

ԷՄԹԱԱՑԻ ՏԱԽԻԼԻՑԷ 12 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ԱՆՏՕԼՈՒ տերէմ	. .
ԹԻՖԹԻՔ Էնգարէ	. .
ՃԷԿՐԻ	. .
ՊԱԼ ՄՕՍՈՒ	. .

ԷՄԹԱԱՑԻ ԷՃՆԷՊԻՅԷ 12 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՋԷԼԼԷ ՎԷ ԹՕՋ ՇԻՐԻՐԻ	Ղուրուշ
Ինկիլիզ բրիմ 6–10 լիպրա գանթար	. . .
Լիվերբուլ 10 լիպրա . . . „	. . .
Օլանտա տէպրու 6–10 լիպրա . . „	. . .
Ամբրա 8 . . . . . „	. . .
Ֆրանսըզ միւշէմմալը . . . . . „	290–295
Ինկիլիզ թօզ . . . . . „	270–272
Օլանտա էքսթրա . . . . . „	270–272
„ պիրինճի . . . . . „	262–265
„ իքինճի . . . . . „	260–262
„ ի՝ չիւնճիւ . . . . . „	258–260
Ֆրանսըզ . . . . . „	258–260
ՏԷՍԻՐ Ինկիլիզ չէշիտ լամա տէօրթ քէօչէ եուվալագ . . . „	. . 60
„ եարմա . . . . . „	. . 65
„ սաճ չէշիտ իլէ . . . . . „	. 70–75
„ չէմպէր . . . . . „	110–115
„ մօսկով չէշիտ . . . . . „	100–110
ԳԱԼԱՑ . . . . . „	110–115
ԻՈՒՐԸՈՒՆ Ինկիլիզ . . . . . „	750–755
	150–155

Գուրշուն ֆրանսըզ . . . . գանթար		. . .
ՉԷԼԼԻՔ պիր սրֆքը 0 . . . . . „		
„ իքի սրֆքը 00 . . . . . „		180–185
ՍԱՉՄԱ Մարսիլիա չէշիտ . . . „		. . 150
„ Ինկիլիզ 40 օգկասը պիր „		. . 150
ՄՕՐ ՊԱԳԱՄ . . . . . „		. 55–60
ՍԱՆԹԱՄԱՐԹԱ . . . . . „		200–250
ՋԱՃԸ ԳԸՊՐԸՋ . . . . . „		. 30–32
ՇԱՊ Ինկիլիզ . . . . . „		. 35–38
ԿԷՕՋ ԹԱՇԸՐ Ինկիլիզ . . . . . օգկա		. 5– 6
ԳԱՀՎԷ Գաբօ Ֆինօ . . . . 0/0 „	1150	1170
„ Իքինճի . . . . . „ „	1120	1040
„ Իւչիւնճիւ . . . . . „ „	1080	1100
ՇԻՎԻՏ Ինկիլիզ . . . . . „	110–130	
ԳԸՐՄԸՋ . . . . . „	. 35–65	
ՊԻՊԷՐ Լոնտրա Մարսիլիա . . . „	5 1/4	5 1/2
ՆԸՀԱՏԸՐ Ինկիլիզ . . . . . „	. 6	
„ Մըսը Ֆէնոպ էօգ . . . . „	. . .	
ԹԷՆԷՔԷ + Նշան չինթ սանտրգ . .	320–325	
ՐՕՄ Ամերիգա . . . . . 1 կալոն	9 1/2	11
„ Ինկիլիզ . . . . . „	. . .	

ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ ՀԱՎԱՏԻՍ
ՄԷՄՈՒՐԼԱՐԸՆԸՆ ԻՍՄ ՎԷ ՄԱՀԱԼԼԷՐԻ

ԱՍԻԹԱՆԷ. Պէօյուք Եէնի խանատա Թիւլպէնատէան Յովակիմ.
ԱՏԱՆԱ. Բաղամուտա օղու Յակոբ աղա.
ԱՖԻՕՆ ԳԱՐԱ ՀԻՍԱՐ. Կարապետեան Վարդան
ԳԱՅՍԷՐԻԷ. Պէկրէյան Խոսրով Պէյ. աղա.
ԷԿԻՆ. Թարաքճեան Յովսէփ աղա.
ԷՆԳԱՐԻ. Սիմեօր Ճիօվանի Լէճնարտի.
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ. Ռուկիան Էնգարլի Կարապետ աղա.
ԷՏԻՄԻՆ. Յովհաննէսեան Թարսա աղա.
ԷՐԶՐՈՒՄ. Շապանեան Գրիգոր էֆէնտի.
ԹԷՐՖԻԹԻՐՏԱ.
ԹՐԱԳՈՒՋԱՆ. Մամէլեան Պետրոս աղա.
ԻԶՄԻՐ. Թ. Սրվանզեան Սարգիս աղա.
ԻԶՆԻՄԻՏ. Գ. Տ. Թ. Գասապեան.
ՀԱԼԻՊ. Յ. Ս. Բուրքճեանօֆ.
ՄԱՐԱՇ. Զօրպաճը օղու Հաճի Տէվլէթ աղա.
ՊԱԼԱՏԱՏ վէ ՄՈՒՍՈՒԼ. Աբիկեան Թովմաս աղա.
ՊԻԼԷՃԻԿ. Տէրգաբիթ օղու Պետրոս աղա.
ՊՐՈՒՍԱ. Կէմիճեան Նշան աղա.
ՎԱՐՆԱ. Հաճի Կարապետ օղու Յովհաննէս աղա.
ՎԻԷՆԱ. Զըրաճը Վիչէն աղա.
ՓԷՕԹԱՀԷՍ. Լիւլէճեան Անտոն աղա.

ՄԻԵԼԼԻՖԻ ԴԱՋԷԹԱ
ՅՈՎՍԷՓ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ՀԱՍԼԸԹԱՑՑ ԵՐՄԷՆԻ ՓԻԼԻՍԷՍԻ ՍՕՓՈՒՐԸ Ն՝ 47
Յ. ՄԻՍՔԷՆՏԻՍԵԱՆ ԹԱՊԻՍԱՆԷՍԻՆԷՆ